

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **Mgr. J. S.**, zast. JUDr. Hugem Körblem, advokátem se sídlem Hybernská 1007/20, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2022, č. j. 51 A 18/2021 - 31,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2022, č. j. 51 A 18/2021 - 31, **se** ve výroku II. a III. **ruší** a věc **se** v daném rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“); tímto rozsudkem krajský soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2021, č. j. 177948/2020/KUSK, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 5. 2021, č. j. 065439/2021/KUSK. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Mladá Boleslav (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 10. 2020, č. j. 253/2020-DS-73/18-1, kterým správní orgán I. stupně podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zastavil řízení o žádosti stěžovatelky o zápis změny vlastníka vozidla Opel Astra, RZ X, do registru vozidel, neboť stěžovatelka ani nový vlastník vozidla nedoložili zákonem stanovené doklady (technický průkaz, osvědčení o registraci vozidla, protokol o evidenční kontrole a tzv. zelenou kartu) a nezaplatili správní poplatek.

[2] Stěžovatelka prodala na základě kupní smlouvy ze dne 4. 3. 2020 výše uvedené vozidlo panu P. Š., který měl podle tvrzení stěžovatelky zajistit přepis vozidla v registru

vozidel. To však pan Š. neučinil, proto podala stěžovatelka dne 23. 9. 2020 žádost o zápis změny vlastníka sama. K žádosti však nepředložila požadované doklady (tyto doklady již neměla ve své dispozici) a nezaplatila správní poplatek. Správní orgán I. stupně vyrozuměl nového vlastníka vozidla – pana Š. a vyzval ho k vyjádření se k věci a k předložení požadovaných dokladů. Jelikož pan Š. na uvedenou výzvu nereagoval, rozhodl správní orgán I. stupně tak, že řízení zastavil.

[3] Odvolání stěžovatelky žalovaný shora specifikovaným rozhodnutím zamítl a zdůraznil, že zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podmínkách provozu“), umožňuje provést zápis změny vlastníka na základě společné žádosti dosavadního a nového vlastníka, ale také pouze na základě žádosti jednoho z nich, odmítá-li se druhý (nový) vlastník např. dostavit ke správnímu orgánu za účelem podání společné žádosti, či vystavit k jejímu podání plnou moc. To však nezabavuje vlastníky silničních vozidel povinnosti předložit požadované dokumenty pro zápis změny, což stěžovatelka neučinila.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka žalobu, ve které namítala, že z objektivních důvodů nemohla doložit požadované dokumenty. Nový vlastník vozidla odmítá podat žádost o zápis změny vlastníka, stěžovatelka nadto neví, kde se nachází, ani kdo vozidlo skutečně užívá. V podané žalobě poukázala také na to, že Krajský soud v Plzni předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 8a odst. 2 zákona o podmínkách provozu, a to ve slovech „a odst. 4 písm. b)“, neboť neposkytl-li nový vlastník potřebnou součinnost, je stále na dosavadním vlastníkově, aby předložil minimálně protokol o evidenční kontrole silničního vozidla nikoli starší než 30 dní a tzv. zelenou kartu. To považovala stěžovatelka stejně jako Krajský soud v Plzni za rozporné s ústavním pořádkem a navrhovala, aby krajský soud řízení o její žalobě přerušil.

[5] Usnesením ze dne 16. 8. 2021, č. j. 51 A 18/2021 - 25, krajský soud řízení o stěžovatelčině žalobě do doby rozhodnutí Ústavního soudu přerušil. Ústavní soud o podaném návrhu rozhodl nálezem ze dne 9. 11. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 114/20, tak, že návrh Krajského soudu v Plzni zamítl. Následně krajský soud kasační stížností napadeným rozsudkem ze dne 27. 1. 2022, rozhodl, že v řízení se pokračuje (výrok I.), žalobu stěžovatelky zamítl (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.). S ohledem na obsah kasační stížnosti a vadu zjištěnou v řízení u krajského soudu (viz dále) nepovažuje Nejvyšší správní soud za nezbytné odůvodnění rozsudku krajského soudu podrobně rekapitulovat.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] V kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že rozsudek krajského soudu napadá z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s. Zdůraznila, že krajský soud rozhodl ve věci bez jednání, aniž by byly splněny podmínky § 51 s. ř. s. Krajský soud se stěžovatelky dotázal, zda s rozhodnutím bez jednání souhlasí; stěžovatelka přitom v replice

pokračování

ze dne 19. 7. 2021 výslovně uvedla, že požaduje nařízení jednání, aby mohla svůj názor ústně uvést a obhájit ho. I přes toto vyjádření krajský soud rozhodl, aniž by jednání nařídil. V souvislosti s tím stěžovatelka zdůraznila, že krajský soud měl o pokračování v řízení rozhodnout samostatným usnesením, nikoli rozsudkem, kterým současně rozhodl ve věci samé. Dále pak namítala, že k zaplacení správního poplatku v řízení o žádosti o zápis změny vlastníka vozidla nebyla vůbec vyzvána. Správní orgán I. stupně ji vyzval pouze k doložení požadovaných dokumentů, přesto však v rozhodnutí o zastavení řízení uvedl, že vyjma nedoložení požadovaných dokumentů je důvodem zastavení řízení také nezaplacení správního poplatku. Žalovaný pak v rozhodnutí o odvolání uvedl, že správní orgán I. stupně žádost stěžovatelky zamítl, což neodpovídá obsahu spisu, krajský soud měl proto rozhodnutí žalovaného zrušit. Stěžovatelka závěrem kasační stížnosti uvedla, že požaduje zrušit výroky II. a III. napadeného rozsudku krajského soudu.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje námitky stěžovatelky za ryze formalistické, ani při jednání u soudu by totiž stěžovatelka nemohla změnit skutkový stav věci. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky zamítl, a současně požadoval, aby mu Nejvyšší správní soud přiznal náhradu nákladů řízení za písemné úkony, které ve věci učinil po skončení správního řízení, a hotové výdaje za poštovné, které vynaložil v souvislosti se zasláním správního spisu.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Podstatou kasační stížnosti je posouzení otázky, zda mělo před krajským soudem proběhnout jednání, a dále několik procesních pochybení správních orgánů, které stěžovatelka v kasační stížnosti popsala (viz výše). Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou neprovedení jednání v řízení u krajského soudu, přičemž dospěl k závěru, že tato námitka je důvodná.

[11] Ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. stanoví, že „[s]oud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen“. Odstavec druhý uvádí: „[s]tanoví-li tak tento zákon, rozhoduje soud bez jednání o věci samé i v dalších případech“. Typicky půjde o případy uvedené v § 76 s. ř. s., který vymezuje takové vady rozhodnutí, kdy jsou důvody pro zrušení rozhodnutí (odst. 1) nebo vyslovení jeho nicotnosti (odst. 2) evidentní již ze žaloby a ze správního spisu, tj. bez dokazování, k němuž by krajský soud musel nařídit jednání.

[12] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že krajský soud je oprávněn rozhodnout o věci samé bez jednání v zásadě ve dvou případech. Prvním je situace, kdy tak účastníci sami

navrhli nebo s tím souhlasí. Pakliže tento postup navrhne sám žalobce a žalovaný s tím souhlasí, není pochybením, rozhodne-li krajský soud ve věci bez nařízení jednání, aniž by žalobci zasílal výzvu k vyjádření, zda s rozhodnutím bez jednání souhlasí (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 2 Azs 164/2006 - 50).

[13] Nenavrhne-li však žalobce takový postup, je povinností krajského soudu žalobce vyzvat k vyjádření, zda s tímto postupem souhlasí. Rozhodne-li soud o věci bez nařízení jednání, aniž žalobci řádně doručí výzvu k vyslovení souhlasu s takovým postupem, dojde v řízení k vadě, jež může mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] – srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59, č. 482/2005 Sb. NSS. Účastníku řízení totiž nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci.

[14] Druhým případem, ve kterém může krajský soud rozhodnout bez nařízení jednání, je, stanoví-li to zákon (§ 51 odst. 2 s. ř. s.). Tyto situace vymezuje především § 76 s. ř. s., jak již bylo uvedeno shora (a dlužno dodat, že jednání není třeba nařizovat např. i v řízení ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda – srov. § 88 a násl. s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud ze spisu ověřil, že v nyní projednávané věci krajský soud stěžovatelce výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. doručil – jde o přípis ze dne 7. 7. 2021, č. j. 51 A 18/2021 - 21, který byl doručen zástupci stěžovatelky do datové schránky dne 8. 7. 2021. Na tuto výzvu (ke které bylo připojeno vyjádření žalovaného) reagoval zástupce stěžovatelky replikou ze dne 19. 7. 2021. V této replice stěžovatelka výslovně uvedla, že *„chce, aby ve věci proběhlo soudní jednání a ona měla možnost svůj názor uvést ústně a obhájit ho“*.

[16] Po obdržení repliky krajský soud usnesením ze dne 16. 8. 2021, č. j. 51 A 18/2021 - 25, řízení přerušil z důvodu probíhajícího řízení u Ústavního soudu (viz výše). Po rozhodnutí Ústavního soudu nečinil krajský soud ve věci žádné další úkony a rovnou rozsudkem ze dne 27. 1. 2021, č. j. 51 A 18/2021 - 28, rozhodl, že v řízení se pokračuje (výrok I.) a žalobu stěžovatelky zamítl (výrok II.), výrokem III. pak rozhodl o nákladech řízení.

[17] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodoval ve věci samé bez nařízení jednání, aniž by byly splněny podmínky § 51 odst. 1 s. ř. s. či § 76 s. ř. s., nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu, než napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud totiž zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[18] V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že zrušil pouze výrok II. a III. napadeného rozsudku, jak požadovala stěžovatelka v kasační stížnosti; to znamená, že zůstal v platnosti výrok I. napadeného rozsudku, kterým krajský soud rozhodl, že v řízení se pokračuje – byť nebyl dodržen zákonný požadavek formy tohoto rozhodnutí, kterým je usnesení, jak správně poznamenala stěžovatelka. V praxi však není vyloučeno, aby soud současně s rozhodnutím o pokračování v řízení rozhodl o věci samé formou rozsudku (ostatně, obdobnou formu rozhodování volí s ohledem na ekonomii řízení v některých případech také Nejvyšší správní soud).

pokračování

[19] Pokud jde o zbývající námitky stěžovatelky obsažené v kasační stížnosti (procesní pochybení správních orgánů), považuje Nejvyšší správní soud za předčasné vyjadřovat se k nim za situace, kdy se věci bude znovu zabývat krajský soud.

V. Závěr a náklady řízení

[20] Ve světle výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal v postupu krajského soudu důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Napadený rozsudek krajského soudu proto s odkazem na § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[21] V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), současně v novém rozhodnutí o věci rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 22. června 2022

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu